INFORMATICS DEVELOPMENT AGENCY
Digitally signed by INFORMATICS DEVELOPMENT AGENCY
Date: 2020.07.30 15:30:27 EEST
Reason:
Location: Athens

Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΕΝΙΑΙΑ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗ ΑΡΧΗ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ
ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΜΕΛΕΤΩΝ ΚΑΙ ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΕΩΝ
Τμήμα Γνωμοδοτήσεων

Ταχ. Δ/νση: Κεφαλληνίας 45 & Κομνά Τράκα
Τ.Κ. – Πόλη: 112 57 Αθήνα
Πληροφορίες: Ε. Γούναρη
email: eaadhsy@eaadhsy.gr
Τηλ. Κέντρο: 2132124700
Fax: 2132124777
Ιστότοπος: www.eaadhsy.gr ή www.hsppa.gr

ΑΝΑΡΤΗΤΕΟ ΣΤΗ «ΔΙΑΥΓΕΙΑ»

Αρ. Πρωτ.: 4121
Αθήνα, 30-07-2020

Προς: ΠΙΝΑΚΑ ΑΠΟΔΕΚΤΩΝ

airetos.gr

ΘΕΜΑ: Διευκρινίσεις ως προς την τήρηση των διατυπώσεων δημοσιότητας στη διαγωνιστική διαδικασία σε περίπτωση τροποποίησης όρων της διακήρυξης

Σύμφωνα με το άρθρο 340, παράγραφος 3 α), του ν. 4412/2016, η Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ.(εφεξής Αρχή), «μεριμνά για τη δωρεάν ενημέρωση και καθοδήγηση δια γενικών οδηγιών σχετικά με την ερμηνεία και την εφαρμογή της νομοθεσίας της Ένωσης στον τομέα των δημοσίων συμβάσεων, προς υποβοήθηση των αναθετουσών αρχών/αναθετόντων φορέων και οικονομικών φορέων, ιδίως των μικρομεσαίων επιχειρήσεων (ΜΜΕ) για την ορθή εφαρμογή των κανόνων της Ένωσης περί δημοσίων συμβάσεων, και μέσω της ιστοσελίδας της".

Ειδικότερα, η Αρχή, λαμβάνοντας υπόψη τα υποβληθέντα προς αυτήν έγγραφα ερωτήματα, καθώς και τους προβληματισμούς που αναπτύσσονται σε αυτά, προβαίνει στην ειδικότερη εξέταση των ζητημάτων που παρουσιάζουν μεγαλύτερη συχνότητα εμφάνισης, αλλά και ειδικότερο νομικό ενδιαφέρον και τα οποία χρήζουν σχετικής ερμηνείας.

Στη συνέχεια, από την επεξεργασία και κατηγοριοποίηση των ζητημάτων αυτών, προκρίνεται από την Αρχή ο, ανά περίπτωση, και, βάσει των οριζομένων στο άρθρο 2 του ν. 4013/2011, αρμοδιοτήτων της, προσφορότερος τρόπος ενημέρωσης των αναθετουσών αρχών/αναθετόντων φορέων, αλλά και οικονομικών φορέων, προς τον σκοπό αρωγής του έργου τους.

Στο πλαίσιο αυτό, λόγω των ερωτημάτων που υποβάλλονται στην Αρχή, σχετικά με τους κανόνες δημοσιότητας και διαφάνειας κατά τη διαγωνιστική διαδικασία στις δημόσιες συμβάσεις που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του ν. 4412/2016, αλλά και με αφορμή τις διαπιστώσεις της στο πλαίσιο της γνωμοδοτικής και ελεγκτικής της αρμοδιότητας, επισημαίνονται τα εξής:

Η Διακήρυξη του διαγωνισμού ως κανονιστική πράξη, δεσμεύει με τους όρους της, τόσο τους τρίτους προς τους οποίους απευθύνεται, όσο και την ίδια την αναθέτουσα αρχή/αναθέτοντα φορέα που προκηρύσσει το σχετικό διαγωνισμό, η οποία υποχρεούται από τη δημοσίευση και μέχρι τέλους της διαγωνιστικής διαδικασίας, να εφαρμόσει τα όσα ορίζονται σε αυτή.

Στο πλαίσιο αυτό και προς το σκοπό της τήρησης των αρχών της διαφάνειας και της ίσης μεταχείρισης, θα πρέπει να διαμορφώνεται ασφαλές πλαίσιο δικαίου ως προς τους όρους της υποβολής προσφορών και αιτήσεων συμμετοχής και να αποφεύγονται αιφνιδιασμοί των οικονομικών φορέων, οι οποίοι σε κάθε στάδιο της διαγωνιστικής διαδικασίας έχουν κοινή

αφετηρία, με ίσες ευκαιρίες συμμετοχής, γνωρίζοντας εκ των προτέρων με ασφάλεια τους συγκεκριμένους όρους και διαδικασίες (πρβλ ΔΕΕ C-278/14, SC Enterprise Focused Solutions SRL ECLI:EU:C:2015:228, σκέψη 25, απόφαση SAG ELV Slovensko κ.λπ., C599/10, EU:C:2012:191, σκέψη 25, C-278/14, SC Enterprise Focused Solutions SRL ECLI:EU:C:2015:228, σκέψη 27, ΣτΕ ΕΑ 352/2016, ΕΛΣυν Απόφαση Τμήματος Μείζονος Επταμελούς Σ. 3495/2012, VI Τμ. 2884/2014, 4919, 3208/2013, 181/2006, 31/2003, 105/2003, 70/2006, Κλιμάκιο ΣΤ΄ Πράξη 33/17, ΑΕΠΠ 229/2019).

Για τον λόγο αυτόν επιβάλλονται διατυπώσεις δημοσιότητας των διακηρύξεων για την τήρηση των οποίων οι αναθέτουσες αρχές και φορείς υποχρεωτικά αποστέλλουν προς δημοσίευση περίληψη με τα ουσιώδη στοιχεία της διακήρυξης, συμπεριλαμβανομένης της ημερομηνίας παραλαβής προσφορών-αιτήσεων συμμετοχής. Με τον τρόπο αυτό επιδιώκεται να διασφαλιστεί αφενός ανάπτυξη ανταγωνισμού, με την επίτευξη της ευρύτερης δυνατής συμμετοχής στον διαγωνισμό, αφετέρου διαφάνεια των διαδικασιών και ίση μεταχείριση των ενδιαφερομένων να υποβάλουν υποψηφιότητα.

Επισημαίνεται πως η παράλειψη ή η πλημμελής τήρηση των διατυπώσεων δημοσιότητας συνιστά παράβαση ουσιώδους τύπου της διαδικασίας του διαγωνισμού, η οποία πλήττει τις αρχές του ανταγωνισμού, της πρόσβασης στις διαδικασίες ανάθεσης δημοσίων συμβάσεων και της διαφάνειας (βλ. ΕΑΑΔΗΣΥ 144/14 & Δ46/2020, Ελ. Συν. πρ.Ζ Κλ. 227/03, 226/06, 327/11, 348/11 νι τμ 2430/11 (Ε Διακοπών), 25/12, 287/12, 37/14, Μείζ. 3035/11).

Σε συνέχεια των ανωτέρω, οιαδήποτε ουσιώδης τροποποίηση των όρων της διαγωνιστικής διαδικασίας (πχ μιας αλλαγής/μετάθεσης της καταληκτικής ημερομηνίας λήξης υποβολής και αποσφράγισης προσφορών), οφείλει να λάβει το σύνολο των απαραίτητων δημοσιεύσεων, ούτως ώστε να ενημερωθούν όχι μόνο όσοι έχουν υποβάλει ήδη προσφορά αλλά και λοιποί οικονομικοί φορείς, οι οποίοι μετά την προαναφερθείσα αλλαγή στην ημερομηνία υποβολής πιθανόν να εκδηλώσουν ενδιαφέρον για τη συμμετοχή τους στη διαγωνιστική διαδικασία.

Ειδικά ως προς τις συμβάσεις άνω των ορίων η αναθέτουσα αρχή/ αναθέτων φορέας οφείλει καταρχήν να αποστείλει προς την Ε.Ε.Ε.Ε. το τυποποιημένο έντυπο διορθωτικής διακήρυξης, σύμφωνα με τα άρθρα 63 και 65 παρ. 1 του ν. 4412/2016 και εν συνεχεία, να προβεί στις σχετικές δημοσιεύσεις σε εθνικό επίπεδο.

Στην περίπτωση δε διορθώσεων ή τροποποιήσεων προκηρύξεων που μπορεί να οδηγήσουν σε ουσιαστική αλλαγή των όρων του διαγωνισμού, είναι απαραίτητη η παράταση των αρχικά προβλεφθεισών προθεσμιών ή η έναρξη νέας διαδικασίας.

Επιπλέον, τονίζεται ότι καίτοι υπάρχει η δυνατότητα των ενδιαφερομένων άμεσης, ελεύθερης και πλήρους πρόσβασης στη διακήρυξη και στους λοιπούς όρους του διαγωνισμού μέσω του ΕΣΗΔΗΣ, η ηλεκτρονική ενημέρωση σχετικά με μία ουσιώδη τροποποίηση των όρων αυτού, όπως είναι η μετάθεση της καταληκτικής ημερομηνίας υποβολής προσφορών, εφόσον γίνεται μέσω της καρτέλας του διαγωνισμού στο ΕΣΗΔΗΣ με τίτλο '*Επικοινωνία*' και όχι της σελίδας του διαγωνισμού στο ΕΣΗΔΗΣ, δίδει την πληροφόρηση αποκλειστικά και μόνο σε όσους οικονομικούς φορείς έχουν ήδη εκδηλώσει ενδιαφέρον.

Εξάλλου, ως προς τους τελευταίους, είναι προφανές ότι θα πρέπει να ειδοποιούνται ταυτόχρονα και ατομικά, στο πλαίσιο της ηλεκτρονικής επικοινωνίας, προκειμένου να διευθετήσουν εγκαίρως τα ζητήματα σχετικά με ενδεχόμενη επανυποβολή/επικαιροποίηση της προσφοράς τους και των δικαιολογητικών συμμετοχής τους (ΕΕΕΣ, ΤΕΥΔ, εγγυητική συμμετοχής).

Συμπερασματικά, τονίζεται ότι οιαδήποτε τροποποίηση όρων της της διακήρυξης στο πλαίσιο μιας διαγωνιστικής διαδικασίας, οφείλει να λάβει το σύνολο των διατυπώσεων δημοσιότητας, ούτως ώστε να υπάρχει πλήρης διαφάνεια, απρόσκοπτη πρόσβαση του συνόλου των ενδιαφερόμενων οικονομικών φορέων στο διαγωνισμό, με στόχο την ενίσχυση της διαφάνειας και του ελεύθερου ανταγωνισμού με ίσους όρους προς όλους.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΑΤΑΠΟΔΗΣ

Εσωτερική Διανομή :

1. Γραφείο Προέδρου
2. Γραφείο Διεθνών Σχέσεων
3. Γραφείο Νομικού Συμβούλου
4. Γενική Δ/νση Δημοσίων Συμβάσεων
5. Δ/νση Μελετών & Γνωμοδοτήσεων
6. Δ/νση Συντονισμού
7. Δ/νση Ελέγχου
8. Δ/νση Εθνικής Βάσης Δεδομένων Δημοσίων Συμβάσεων & Ηλεκτρονικής Υποστήριξης
9. Δ/νση Διοικητικής και Οικονομικής Υποστήριξης
10. Αυτοτελές Γραφείο Θεσσαλονίκης

1. **ΠΙΝΑΚΑΣ ΑΠΟΔΕΚΤΩΝ**

1) Προεδρία της Δημοκρατίας

2) Βουλή των Ελλήνων

3) Όλα τα Υπουργεία / Γενικές-Ειδικές Γραμματείες (Γραφεία κ. Υπουργών, Αναπληρωτών Υπουργών, Υφυπουργών, Δ/νσεις Νομοθετικού έργου, Τμήματα Προμηθειών, προς περαιτέρω ενημέρωση και εποπτευομένων φορέων)

- Υπουργείο Οικονομικών
- Υπουργείο Ανάπτυξης και Επενδύσεων
- Υπουργείο Εξωτερικών
- Υπουργείο Προστασίας του Πολίτη
- Υπουργείο Εθνικής Άμυνας
- Υπουργείο Παιδείας και Θρησκευμάτων (προς περαιτέρω κοινοποίηση και στα Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα [Πανεπιστήμια, Πολυτεχνεία, Τεχνολογικά Εκπαιδευτικά Ιδρύματα και Ανώτατη Σχολή Παιδαγωγικής και Τεχνολογικής Εκπαίδευσης])
- Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων
- Υπουργείο Υγείας
- Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας
- Υπουργείο Πολιτισμού και Αθλητισμού (προς περαιτέρω κοινοποίηση στις Εφορείες Αρχαιοτήτων),
- Υπουργείο Δικαιοσύνης
- Υπουργείο Εσωτερικών
- Υπουργείο Μετανάστευσης και Ασύλου
- Υπουργείο Ψηφιακής Διακυβέρνησης
- Υπουργείο Υποδομών και Μεταφορών
- Υπουργείο Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής
- Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων
- Υπουργείο Τουρισμού
- Υπουργό Επικρατείας, κ. Γεώργιο Γεραπετρίτη
- Υφυπουργό στον Π/Θ, κ. Στυλιανό Πέτσα
- Υφυπουργό στον Π/Θ, κ. Χρήστο-Γεώργιο Σκέρτσο
- Υφυπουργό στον Π/Θ, κ. Νικόλαο Χαρδαλιά

4) Γενική Γραμματεία Δημοσίων Επενδύσεων και ΕΣΠΑ του Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων (προς περαιτέρω ενημέρωση και των Ειδικών Υπηρεσιών και Ενδιάμεσων Φορέων Διαχείρισης ν. 3614/2007 και Μονάδας Οργάνωσης της Διαχείρισης Αναπτυξιακών Προγραμμάτων (ΜΟΔ Α.Ε.)

5) Γενική Γραμματεία Εμπορίου και Προστασίας Καταναλωτή του Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων (Γρ. Γενικού Γραμματέα)

6) Γενική Γραμματεία Υποδομών του Υπουργείου Υποδομών και Μεταφορών (Γρ. Γενικού Γραμματέα)

7) Γενική Γραμματεία Π/Θ, Γενικό Γραμματέα κ. Γρηγόρη Δημητριάδη

8) Εθνική Κεντρική Αρχή Προμηθειών Υγείας (ΕΚΑΠΥ), (προς περαιτέρω κοινοποίηση και στις Υγειονομικές Περιφέρειες (ΥΠΕ), τα νοσοκομεία και τους εποπτευόμενους φορείς Υπουργείου Υγείας, Τμήματα Προμηθειών)

9) Όλες τις Αποκεντρωμένες Διοικήσεις (Γραφεία κ. Γενικών Γραμματέων, Δ/νσεις Νομοθετικού)

(προς περαιτέρω κοινοποίηση και στους ΟΤΑ Α' και Β' βαθμού, Τμήματα/Γραφεία Προμηθειών)

- Αποκεντρωμένη Διοίκηση Αττικής

- Αποκεντρωμένη Διοίκηση Θεσσαλίας - Στερεάς Ελλάδας

- Αποκεντρωμένη Διοίκηση Ηπείρου – Δυτικής Μακεδονίας

- Αποκεντρωμένη Διοίκηση Πελοποννήσου – Δυτικής Ελλάδας – Ιονίου

- Αποκεντρωμένη Διοίκηση Αιγαίου

- Αποκεντρωμένη Διοίκηση Κρήτης

- Αποκεντρωμένη Διοίκηση Μακεδονίας – Θράκης

10) Ανεξάρτητες Αρχές (Γραφεία κ. Προέδρων)

11) Κέντρο Διεθνούς και Ευρωπαϊκού Οικονομικού Δικαίου, Μονάδα Παρακολούθησης Διαγωνισμών και Συμβάσεων